

Hiv. szám: 7/11777-2/2021.
(Hatósági Főosztály)

ELŐTERJESZTÉS
a kerületi óriásplakátokkal kapcsolatos problémák
kezelésének lehetőségeiről

Tisztelt Kerületfejlesztési Bizottság!

A Kerületfejlesztési Bizottság II. félévi munkatervének tárgyalása keretében Moór Árpád bizottsági tag javasolta a XV. kerület területén, köz- és magánterületeken létesített óriásplakátok helyzetének áttekintését, különös tekintettel a lecserélt plakátok, mint hulladék környezetre gyakorolt hatására.

Jelen előterjesztés az általa javasolt szempontrendszer alapján, valamint a Főépítészeti Iroda, a Hatósági Főosztály és a Közgazdasági Főosztály Adóügyi Osztályának részvételével zajlott egyeztetés eredményeként készült el.

Moór Árpád felvetését az egyeztetés során azzal indokolta, hogy kerületi lakosként sajnos többször szembesül azzal, hogy a lecserélt óriásplakátok a plakáttartók tövében maradnak jelentős mértékben szennyezve a környezetet. Tapasztalata szerint a legszennyezettebb terület az M3 lejáró és a Külső Fóti út közötti terület, a Mélyfúró utca és a Rákospalotai határút palotai része. Úgy érzi, hogy az efféle szennyezésnek nincs valódi gazdája, ezért szeretné, ha a Polgármesteri Hivatal megoldást találna a probléma megelőzésére és csökkentésére.

A kerületünkben kb. 1,5 évvel ezelőtt 714 db óriásplakát volt. Az adat az Adóügyi Osztály nyilvántartásán alapul. Ennél frissebb adattal azért nem rendelkezünk, mert 2020. július 15-ével megszűnt a reklámhordozók utáni adófizetési kötelezettség. Az adóalany a plakáttartó szerkezet tulajdonosa volt, így a nyilvántartásból az is kiderül, hogy a 714 óriásplakát mindössze nagyjából 8-9 cég tulajdonában van vagy volt. Mivel azonban ezek az adatok az adóbevallásokból származnak, adótitkot képeznek, melyek felhasználása más célra nem lehetséges.

A köznyelvben óriásplakát megnevezésű reklámfelületek a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény (a továbbiakban: Tvt.) által meghatározott **reklámok** közé tartoznak.

A Tvt. hatályos előírásai szerint reklámokat elhelyezni a település természeti vagy kulturális örökségi nemzetközi vagy hazai védelem alatt álló területeken nem lehet. Az egyéb területek tekintetében – köztulajdonú és magántulajdonú ingatlanokra vonatkozóan, az önkormányzatok településszerkezeti terve szerinti besoroláshoz igazodóan – a reklámok elhelyezésének lehetőségeit a 104/2017. (IV. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rkr.) 1. és 2. mellékletei határozzák meg. Az Rkr. 2017. május 28-i hatálybalépésétől közterületen, gyakorlatilag a kerület egész területén tilos óriásplakátot elhelyezni.

A Rkr. előírásai szerint a reklámok közzétételére, reklámhordozó és reklámhordozót tartó berendezések elhelyezésére vonatkozó szabályok betartását a területileg illetékes **fővárosi és megyei kormányhivatal** (a továbbiakban: kormányhivatal) **ellenőrzi**. Jogsértés észlelése vagy arról történt tudomásszerzés esetén a kormányhivatal 8 napon belül bírságot szab ki, illetve elrendeli a jogsértő állapot megszüntetését.

A 312/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 1. melléklete alapján a reklámtartó építmény (mint például az óriásplakát) elhelyezése építési engedély nélkül végezhető építési tevékenység.

Az elmúlt időben új reklámhordozó felület csak a buszmegállóba telepített utasvárók felületén jelentek meg, de ezek esetében a fent említett szemetelési probléma eddig nem merült fel. A meglévő óriás plakátok a most érvényes jogszabályok szerint 2023-ig maradhatnak fenn.

Azt is meg kell említeni, hogy egy óriásplakát nemcsak a tartószerkezet tulajdonosának hoz hasznot, hanem a reklámozónak, a plakátragasztónak és a plakáttartó szerkezetnek helyet adó ingatlanal rendelkező személynek is.

Az egyértelmű, hogy az óriásplakátokból származó papír hulladéknak minősül, melynek közterületen vagy más ingatlanán való elhelyezése vagy elhagyása a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Ht.) 61. §-a alapján jogellenes cselekedet. E jogellenes cselekményt több jogág – a büntető-, a szabálysértési és a közigazgatási jog – is **szankcionálja**, és a különböző szankciók egymásra épülnek.

A hulladék illegális elhelyezése alapvetően közigazgatási szankcióval sújtandó, az eljáró hulladékgazdálkodási hatóság azonban – egy 2021. március 1-i hatállyal bekövetkező jogszabálymódosítás révén – már nem a jegyző, hanem a Pest Megyei Kormányhivatal a XV. kerület vonatkozásában. E hatóság intézkedést hozhat, bírságot szabhat ki, figyelmeztetést alkalmazhat, és mindez nem mentesít a helyreállítási kötelezettség illetve a büntetőjogi és a kártérítési felelősség alól.

A hulladékgazdálkodási szabályok megsértésének felelőse elsősorban a *hulladéktulajdonos vagy korábbi -birtokos* (övé az elszállítás és kezelés kötelezettsége), és ha az ő személye ismeretlen, másodsorban felelős az *ingatlantulajdonos*, akinek kötelessége minden tőle telhetőt megtenni az illegális hulladéklerakás vagy elhagyás megelőzése érdekében.

Tettenérés esetén – ún. közreműködő hatóságként – közigazgatási helyszíni bírságot a Ht. alapján ugyan a jegyző, a közterület-felügyelő, a mezőőr (sőt akár a rendőr, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, katasztrófavédelmi szerv ügyintézője) is kiszabhatja, ám ez a gyakorlatban még nem tud működni a végrehajtás módját meghatározó részletszabályok hiányában.

Szabálysértés (így rendőrségi hatáskör), és legfeljebb 150.000 Ft pénzbírsággal sújtandó a közterület beszennyezése. (Egyszerű szennyezés, szemetelés.) (Nem szabálysértés már a települési hulladék engedély nélküli lerakása, elhelyezése, vagy nem a kijelölt lerakóhelyen való lerakása, elhelyezése.) A szabálysértő tettenérése esetén közterületen a közterület-felügyelő, termőföldön a mezőőr is kiszabhat helyszíni bírságot legfeljebb 50.000 Ft összegben.

Büntetőjogi kategória és szabadságvesztéssel büntetendő

- a *hulladékgazdálkodás rendjének megsértése* (hulladéklerakás, mely alkalmas az emberi élet, testi épség, egészség, a föld, a víz, a levegő vagy azok összetevői veszélyeztetésére vagy jelentős mennyiségű (1000 kg-ot, vagy 10 m³-t meghaladó), és

- a *környezetkárosítás*: a föld, a levegő, a víz, az élővilág, valamint ezek összetevői jelentős mértékű szennyezéssel történő veszélyeztetése.

Az Önkormányzat szerepköre jelenleg a közterületen elhagyott hulladék felszámolása (elszállítása és gondoskodás a szabályszerű kezelésről), mely előreláthatólag 2023. január 1-től kibővül a magánterületről kötelezés ellenére el nem szállított hulladék elszállításával is.

A fentiekből is látható, hogy a probléma sajnos igen összetett. Összetett egyrészt a sok szereplő miatt, másrészt a szerteágazó jogi szabályozás miatt. Mindezekből adódóan a felelősök megállapítása, beazonosítása nehéz, ráadásul a felelős személye annak is függvénye, hogy mely jogág szabályait vesszük alapul. Megállapítható, hogy magát a környezetszennyezést nagy valószínűséggel a plakátragasztó követi el, és talán az ő személyének a beazonosítása a legnehezebb. Ráadásul nem tudjuk, hogy a szereplők egymással milyen megállapodást kötnek, és abban, hogyan osztják le a feladatokat, felelősségi köröket.

Felmerül a kérdés, hogy ilyen körülmények között mégis mit tehet Önkormányzatunk a probléma megoldása érdekében?

Az egyeztetés eredményeként a résztvevők arra jutottak, hogy az Önkormányzat kevésbé a szankcionálásban, mint inkább a megelőzésben tud hatékony szerepet vállalni.

Ennek egyik eszköze a közterület-felügyelők illetve még inkább a mezőőrök óriásplakátok környékére vonatkozó gyakoribb **ellenőrzése**. Önmagában a gyakori jelenlét is elrettenthet a jogsértéstől, tettenérés esetén pedig helyszíni bírságot szabhatnak ki, és értesíthetik a rendőrséget is. Abban az esetben pedig, ha már bekövetkezett a hulladékelhagyás, észlelni (jegyzőkönyvvel, fotókkal dokumentálni) tudják a jogsértést, és megtenni a feljelentést az érintett hatóság(ok)hoz.

A megelőzés másik iránya a probléma **kommunikálása** (az önkormányzat újságban illetve honlapon) megszólítva az óriásplakát tárgykörben érintett szereplőket (plakáttartó szerkezet tulajdonosa, ingatlan tulajdonos, reklámozó, plakátragasztó), hogy tegyenek meg minden tőlük telhetőt a probléma elkerülése érdekében. A legkönnyebben a plakáttartó szerkezet tulajdonosai azonosíthatók be a 1,5 éves adóügyi nyilvántartásból kiindulva, így a szennyezéssel leginkább érintett plakáttartók tulajdonosait akár levél útján is meg lehetne keresni a cél érdekében. Az ingatlan tulajdonosok közvetlen megkeresése kevésbé egyszerű, mivel egy-egy termőföldnek 30-40, vagy akár 100 tulajdonosa is lehet.

Összegezve: a jelenlegi szabályozás igen kevés lehetőséget /feladat és hatáskört/ hagyott a települési önkormányzatoknak a probléma kezelésére. A környezetszennyezés ténye azonban sajnos adott a felelőtlen emberi magatartás következményeként, és ezért a szűkös lehetőségek ellenére is meg kell tenni mindent a rendelkezésre álló eszközök /saját és társhatóságok/ mozgósításával.

Kérem a Tisztelt Kerületfejlesztési Bizottságot, hogy az előterjesztést megtárgyalni és a határozati javaslatokat elfogadni szíveskedjen!

Budapest, 2021. november „10.”

Dr. Matlák Gábor
alpolgármester

1. Mellékletek: -

2. Előkészítésért felelős szervezeti egység(ek):

Hatósági Főosztály dátum Aláírás:

3. Jegyzői láttamozás: 2021.11.08. dátum Aláírás:

4. Meghívandók: -

5. Háttéranyag a Hatósági Főosztályon található.

Határozati javaslatok:

Budapest Főváros XV. Kerület Rákospalota, Pestújhely, Újpalota Önkormányzat Képviselő-testületének Kerületfejlesztési Bizottsága úgy dönt, hogy

(1) az előterjesztésben foglaltakat tudomásul veszi, és az óriásplakátokból eredő környezetszennyezés megszüntetése érdekében felkéri a Jegyzőt, hogy

- a) gondoskodjon az Önkormányzati Rendészet és a Mezei Őrszolgálat általi célirányos ellenőrzésről,
- b) a probléma figyelemfelkeltő és nevelési célzatú kommunikálásáról az óriásplakát témakör szereplőit megszólítva.

Felelős: jegyző

Határidő: 2021. december 15.

(2) felkéri a Polgármestert, hívja fel a kerületi rendőrség vezetőjének figyelmét arra, hogy a közrend védelmének részeként ők is végezzenek célirányos ellenőrzéseket az óriásplakátokból eredő környezetszennyezés megszüntetése érdekében.

Felelős: polgármester

Határidő: 2021. december 15.

Jogszabályi hivatkozások:

- a Képviselő-testület szervezeti és működési szabályzatáról szóló 19/2020. (X. 9.) önkormányzati rendelet 29. § (3) bek.,
- a közterület-felügyeletről szóló 1999. évi LXIII. törvény 1. § (1) bek. a) pontja, (4) bek. b) pontja, (5) bek.,
- a fegyveres biztonsági őrségről, a természetvédelmi és a mezei őrszolgálatról szóló 1997. évi CLIX. törvény 16. § (1) bek., 23. §.

A határozati javaslatok elfogadásához egyszerű szavazattöbbség szükséges!

Képviselői Csoportnak
leadva:
2021 NOV 5.
Átvette: *Anna Linczawa*

.....könyességi

felülvizsgálatra érkezett:.....

2021 NOV 8.

.....hó-n

[Handwritten signature]